

[Hartel.]

Kommune, kan han endda ikke naa op paa fuldt Timetal, og saa vil hans Stilling blive forringet økonomisk. Jeg henstiller derfor, at man tager dette Spørgsmaal op til Overvejelse, idet det jo ikke er Meningen at gøre Uret mod nogen.

Den treklassedelte Skole vil efter dette Forslag blive den almindelige, og det vil sige, at der er tre Aargange i den ældste Klasse og to Aargange i hver af de andre to Klasser. Loven tillader efter sin § 12 et Elevantal paa indtil 35 Elever i hver Klasse. Det vil efter Forslaget sige, at den treklassedelte Skole kan faa et Maksimumsantal paa 105 Elever, hvortil vil svare to Lærere. Jeg mener nu, at 30 Elever pr. Klasse var nok, det vil sige 90 Elever til 2 Lærere. Hvis man gaar over til, hvad man mange Steder ønsker, at benytte Enmandsborde i Klasserne, vil der jo ogsaa vanskeligt være Plads til flere end 30, og Enmandsbordene maa vel siges at være Idealet. For øvrigt forstaar jeg ikke, at man regner med ulige Antal, saa længe man har Tomandsborde, idet der jo saa altid maa blive en Plads tilovers. Det havde været rimeligere at regne med et lige Tal. Men jeg vil gerne føje min Henstilling til andres om, at der tages Hensyn til de rent hygiejniske Forhold og ogsaa til det for Undervisningen heldige i, at Elevantallet er begrænset.

Det vil efter de Bemærkninger, jeg har fremsat her, være klart, at der selvfølgelig er Ting, som vi er utilfredse med i det foreliggende Lovforslag, men at vi i det store og hele kan støtte Forslaget og haaber paa, at der kan komme et positivt Resultat ud af Arbejdet inden for den Samling, hvori vi i Øjeblikket befinder os.

Med Hensyn til det økonomiske maa jeg sige, at de dermed i Forbindelse staaende Spørgsmaal er saa vanskelige at udrede, at det maa blive en Sag for Udvalget at tage Stilling til. Vi har Gang paa Gang udtalt os for, at Staten overtog saa stor Part som muligt af de Udgifter, der staa i Forbindelse med en Lovgivning, som omfatter hele Samfundet, og det holder vi os ogsaa til her, idet vi dog stadig fastholder det Princip, at det har Betydning, at den enkelte Kommune ogsaa kan have sit Medansvar og sin Medbestemmelsesret med Hensyn til Økonomien.

Jeg skal sammenfatte vort Standpunkt deri, at der er Ting i dette Forslag, som vi finder uheldige; at der er enkelte Ting, som er overflødige og ligegyldige, men den

største Del af Bestemmelserne er vi tilfredse med, og vi er navnlig tilfredse med een Ting, nemlig at der gennem hele dette Forslag og gennem den Tale, som den højtærede Minister holdt, da han forelagde dette Forslag, mærkes en afgjort Bestræbelse for at bevare Forbindelsen mellem Skolen i Nutiden og den danske Skole i Fortiden. Dette lægger vi stor Vægt paa, idet vi ikke tror, at nogen Gerning kan lykkes, uden at vi i alle Spørgsmaal, som berører hele Folket, bliver tro mod Folkets Fortid.

Gregersen: Det er nævnt flere Gange, at Skolelovforslaget har været til Drøftelse nu allerede 3 Gange tidligere, saa det i Dag er fjerde Gang. Der er derfor ikke meget nyt at sige; der er heller ikke kommet meget nyt frem i den Forhandling, der er ført i Dag, og jeg skal for mit Vedkommende indskrænke mig til ganske faa Bemærkninger.

Naar det ærede Medlem Hr. Arnth Jensen udtaler, at der ikke er mere Frihed og Ret for Forældrene i det Forslag, der er forelagt nu, end i den gældende Lovgivning, maa man afgjort give ham Ret; men set i Forhold til de første Borgbjergske Lovforslag maa man sige, at der er sket store Ændringer, og derfor er vi meget taknemmelige for, at Forhandlingen har strakt sig over disse 3 Aar, og at vi i alt Fald er naaet det Skridt længere frem imod det gamle Ideal, Friheden, som vi er naaet.

Over for det oprindelige Borgbjergske Forslag maatte jeg af Hensyn til Paragraferne om Undervisningspligten beklage, at den offentlige Skole i den Grad blev fastslaaet som den eneste normale Skoleform, at man skulde indsende skriftlig Erklæring til Skolekommissionen for at faa Lov til at lade Børnene undervise privat. Jeg hævdede, at det maatte være nok ligesom hidtil at lade Skolekommissionen og i Byerne Overlærerne konstatere, hvilke Børn der blev privat undervist. Men det blev meget værre i et senere Forslag, idet der dér ikke alene krævedes en Meddelelse om, at man ønskede at lade Barnet gaa i en privat Skole eller ønskede selv at undervise det, men man skulde paa en efter Skolekommissionens Skøn fyldestgørende Maade godtgøre, at det vilde faa en Undervisning, der stod Maal med, hvad der almindeligvis kræves i Folkeskolen; nægtede Skolekommissionen sit Samtykke, kunde Spørgsmaalet forelægges Undervisningsministeren til Afgørelse. Jeg takker Ministeren, fordi Lovforslaget nu, skønt det ikke helt dækker det